

350); 1313: *Pulcrovisu* (SerraV., *Pinós Mtpl.* I, 107); 1359: *Belbis*: *CoDoACA* (xii, 61). Cf. *GGC*, 264.

Germans romànics: *Belvis de la Jara*, prop de Puente del Arzobispo (Toledo), nom d'herència mosàrab (ço que explica la desaparició de la -u, i crec que ja n'hi ha alguna cita morisca, cf. *Al-And.* xix, 411).

Belvis (Aude), pron.: *belbis*, mun., c^o Belcaire, ja *Bello Visu* 1377 (Sabarthès, *Di. Top.*, *ZRPh.* xxxix, 610). També it. *Belviso*, almenys com a cognom (per més que Flechia en comparar-lo amb *Belgiocchi*, sembla creure'l provinent i format amb l'it. *viso* 'faç' d'un NP, sobrenom (?) (*Mem. Acc. Lincei* 1878, 614).

En principi no hi ha dubte que és *BELLUS VISUS*, germà semàntic de tants *NLL*, com *Bellavista*, *Bellver*, *Belvedere* etc.; car *visus* tingué també aplicació topònima: cf. cast. ant. *viso* 'indret des del qual s'albira ja un poble o altre lloc' (*DCEC/DECH* s. v. *ver*). Com que el verb *videre* s'emprava també en accs. legal-administratives (de visura, visió etc.) s'explica el valor que té la combinació paral·lela amb *BENE*: quan el pagès de remença moria sense successió legal, el senyor s'apoderava del seu mas: «devenire ad *benvisum*, 25 propter refectum tene<n>torum» amb variants formatives «in *benevidium* devenerunt» *Consuet. Dioec. Gerund.* 1275; certs masos del Monestir d'Amer «tornats a *benevici*» (*Hinojosa, Reg. Señ. Cat.* 146-7).

Bellvitge, V. *Belvitges* *Bellviure*, V. *Bellver* i cf. *Biure*

BELONCE

Lloc antic de l'alta Ribagorçana, prop de Sapeira, Esplugafreda i Orrit. 917: «vinea in valle *Spluca freta*, ad *Velonces*»; 968: «in valle *Orritense*, in loco u. d. *Belonces*»; 979: «in castro *Orritensi*, in l.u.d. *Velon-* 40 *ce*» (*Abadal, Pall i Rbg.* 349, i núms. 202 i 255); cf. *Berrós*.

ETIM. Sens dubte bascoide amb terminació comparable a la que hem vist en *Adons*, i veurem en *Berrós*, *Gramós* etc. És un nom que es repeteix a la zona atlàntica. *Le Bélonce* russ. afl. esq. del Gave d'Aspa, que davalla des de la r. d'Echo, al te. de Borce; i cognom bc-fr. *Belauntze* (*PRaymond, Di. Top. BPy.*). En el radical deu figurar el basc *bela* 'corb', cf. *Belaunde*, cognom analitzat per Mitxelena (*Apell.*, § 147, 50 junt amb *Belandia*; i cf. *E.T.C.* I, 126, també II, 201); amb la mateixa terminació es formen noms que vénen del bc. *beltz* 'negre' (*Belsuntze*, que citaré, s. v. *Bosost*), per tant no crec que tinguem ací derivats de la variant ibero-basca *belo-* d'aquest adjectiu. 55

Belot, V. *Bohot*

Bels (Solsonès), *Belsa* (Castelló de la P.), V. *Beussa* *Beltran(a)*, V. *Bertran* *Beltret*, -tri. V. *Beut* *Belvit*, V. *Bellver*

BELVITJA o BELVITGES

Vell santuari, del Baix Llobregat, afores de Bna., te. de l'Hospitalet. J. Guiu, *Nostra Senyora* de *Bellvitge: historial*, p.p. la revista *Iuventus* (Bna.) ix, 1930, 15-21, 82-85, 147-152. Jo he sentit més d'un cop *balbiges*, per aquella rogalia i crec que també en singular. En parla sovint el Baró de Maldà: (a l'Hospitalet) «també s'hi fa festa per la Mare de Déu de la Font de la Salut, y en la hermita de Ntra. S^a de *Vellvitja*» (*Excursions*, p. 105); en el dietari de 1787 explica que acompanyen un combregar, a l'Hospitalet, capellans d'aquesta parròquia, del Prat, i de Torrelles, i «l'ermità de *Bellvitge*» (*Calaix de Sastre* I, 176).

Com a cognom no ha tingut gaire difusió fora de la zona barcelonesa. L'autor del bàsic diccionari català de 1803 (en col·laboració amb Esteve i Juglà) el firma *Belvitges* Maldà en dir que ja havia mort abans que Esteve i «Joglar» quan va morir aquest a fi de 1803 (*Calaix*, vol. vi) escriu *Bellvitges*.

En efecte, com a cognom *Bellvitges* és plural, i era ja una família pròcer de propietaris en els afores de la ciutat, però de la banda oposada: Casa de *Bellvitges*, sortint de Badalona cap a St. Jeroni de la Murtra (Maldà, 1791, I, 257); «del monastir de St. Jeroni --- sent per allí cerca les cases de senyors --- Marquès de Lió --- Centellas, Rufí, Senallosa, *Vellvitjas*» (*Excursions*, p. 135). És, doncs, clar que la -s era un afegit per a la col·lectivitat de persones d'una família. Superflu parlar del canvi fonètic normal de -ija en -itja (com en *llitge*, *pruïtja* etc.) o de *bel-* en *bell-*.

ETIM. Sens dubte NP germànic, dels formats amb el component -wigi, molt productiu en aquesta antropòmia (69 noms en Först.), entre ells també alguns llatinitzats en -wigius; i no és rar que ell també hi trobi femenins en -wigia. En la nostra Edat Mitjana hi ha *Gontewigia* en el *Cart.* de St. Cugat (S. x), i els masculins *Erwigius*, *Eurigio* (*Aebischer, Onom.*, § 33); afegim-hi cognoms nostres com *Orovitg* (<Ur-, Ort-, Er- inicials germàniques també conegudes). En altres textos jo he trobat *Ermovigia* a. 1085 a Terrassa, i al Ross. *Sesvigia* (tres còps) i ja romanitzat un cop en *Sesoiga*, doc. de 970. En fi *Amaluigia* en un doc. de 920 (Mas, N. H. *Bna.* IV, 30), que correspon a *Amalwih* de Först. 95.

En rigor no seria impossible ni àdhuc inversemblant que *Bellvitja* vingui precisament d'aquest últim, car en el Ross. el trobo reduït a *M-*: una propietat de Montferrer, en el Vallespir, afronta amb «terra de *Mauwigia*, femina» a. 938 (Colle. Moreau VI, 108); car *Mal-* s'hi hauria pogut canviar en *Bel(l)-* per eufemisme (veg. *Bellvei/Malvei*). Molt simple com a base seria un **BILI-ŪIGI(A)*, ben possible i d'existència versemblant, car si bé no consta en el Först., aquest cataloga més de 30 noms formats amb *BILI-* com a component inicial. També podríem pensar en un *BALDWIGIA femení corresponent al masculí *Baldwig* (Först. 242), que trobem també a la zona barcelonesa en la